
ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ ГАННИ КАРАСЬ

УДК 78.071(477.86)

Мирослав Скорик

ТРАДИЦІЯ НЕСПОДІВАНОСТІ

Стаття-замальовка про знайомство автора із ювіляркою – Ганною Карась. Лаконічно подано особисте сприйняття її творчої особистості. Звернена увага на організаторські вияви та наукові зацікавлення Г. Карась.

Ключові слова: культура, діаспорознавство, монографія, творча особистість, Ганна Карась.

Ми ніколи не домовляємося про зустріч. Але часто зустрічаємося. Випадково, але зустрічаємося. Частіше на різних музичних імпрезах, авторських концертах і музичних зустрічах... У Києві чи у Львові, Івано-Франківську... Елегантно і несподівано ця чудова жінка увійшла у «радіус» тих людей, з якими мені цікаво поспілкуватися щодо тих чи інших мистецьких подій, обмінятися враженнями, порозмірковувати на теми українського музикування... Невимущеність, незобов'язливість цього процесу підтверджує моє давнє переконання про те, що немає випадкових зустрічей у житті, усі вони «підготовані» нам для чогось, а подекуди стають предвісниками певних епізодів нашого життя.

Власне епізод і познайомив мене з Ганною Василівною Карась. Вродлива, елегантна жінка з приємною та відвертою посмішкою вітала мене пишним букетом квітів та мудрим словом на авторському концерті 23 листопада 2000 року в приміщенні актові зали Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Цей концерт, в якому я брав участь як композитор і піаніст та співачка Анна Ковалко, був організований міськвиконкомом та обласною організацією Національної спілки композиторів України. Ганна Василівна як заступник міського голови з гуманітарних питань тісно співпрацювала з творчими спілками, підтримувала їхню діяльність. Тому ініціатива Ярослава Бабинського, який тоді очолював обласну організацію Національної спілки композиторів України, знаходила підтримку і розуміння у міськвиконкомі, оскільки Г. Карась за освітою музикант і як ніхто інший розуміла важливість підтримки музичної культури.

Чергова зустріч з ювіляркою відбулася через два роки морозяного січневого дня 2002 року. Львівська опера привезла прикарпатцям мою оперу «Мойсей» за Іваном Франком. Справді, люто морозило і творча група не дуже зважала на гарні карпатські краєвиди, хвилювалася очікуванням прем'єрного показу опери, новою сценою, специфікою розміщення декорацій... Словом, Ви розумієте, як це на гастролях буває.

Я теж хвилювався: як одні заспівають, як інші сприймуть... Поява Ганни Василівни, яка тоді вже очолювала обласне управління культури, і декілька слів, сказаних нею, розвіяли усі сумніви. Застереження залишилися за порогом, а усі ми – в її надійних руках.

Перед виставою відбулося представлення опери, на якому виступали очільники обласної і міської влади, Львівської опери і я, як автор. Незвично було слухати виступ Ганни Василівни, яка не тільки наголосила на авторстві лібрето Богдана Стельмаха, але й процитувала його ненадрукований вірш «Не пора», який отримала від автора під час Франкових святкувань у Нагуєвичих. Читання такого вірша, як для чиновниці, було певним викликом. Оскільки актуальність вірша збереглася і нині, дозволю собі процитувати його.

Богдан Стельмах

Не пора

*«Народе мій, замучений, розбитий.
Мов паралітик той на роздорозжжу,
Людським презирством, ніби струпом вкритий,
Твоїм будуцим душу я тривожду,
Від сорому, який нащадків пізніх
Палитиме, заснути я не можу.*

Іван Франко

Мій народе! Кров'ю вінчано
Кривд і правд твоїх сувій.
Серед болю, серед відчаю
Я – нащадок пізній твій.

Мій народе! Грім помпезності
Блиснув, гримнув і – погас.
Десять років Незалежності,
Але сором палить нас.

Мій народе-паралітику!..
З велелюдних роздоріж
Затягли тебе в політику,
Як вола – з ярма під ніж.

Вічного, одвіку сушого
Хочуть виманити в смерть,
Щоб позбавити майбутнього,
Все пустивши шкереберть.

Воля кодлом змасакрована,
Тільки й гасла – що гучне...
Мова «язиком» запльована...
Хто почує? Хто почне?

І чия то над руїною
Молот вознесе рука?
Привид бродить Україною –
Привид скорбного Франка.

Не пророчу я, не вказую,
Лиш болю, бо в серці ссе:
Люди, маєте okazji
Перемислити усе.

Нині з вотчини Франкової
Гляньте – видно ж далєбі,
Як з держави кишенькової
Стати силою в собі.

Лиш вслухайтеся уважніше
Не в позичене «ура»,
А рішуче і відважніше –
У Франкове «Не пора».

Не пора лизати задниці
Ні Варшаві, ні Москві,
Не пора державі-страдниці
Бути болем в голові.

Не пора молитись нарізно –
Хто на захід, хто на схід.
Не пора журитись заздрісно,
Що багатшає сусід...

Але нащо я вас втомлюю,
Адже знаю, о юрбо,
З гiркотою усвідомлюю,
Що слова ці марні, бо

Поки ділять вас конфесії
Та партійні шахраї,
Не допоможуть вам поезії –
Ні Франкові, ні мої.

Володарка неабиякого таланту, розуму, інтелекту, усіх людських чеснот і достоїнств Ганна Василівна Карась щоразу підтверджує цей високий статус ЛЮДИНИ. І робить це не словом, а ділами своїми.

Сьогодні – доктор мистецтвознавства, завідувач кафедри академічного та естрадного співу, науковець з відомим ім'ям, громадський діяч, Українка... Велика сутність переповнює значення цих слів. Лише обранці долі здатні так багато поєднати у собі чудових факторів, так витривало витримати їх наповненість на своїх плечах. Доля вибрала Вас, шановна Ганно Василівно. І Вам це вдається.

Унікальна творча особистість, енциклопедична обізнаність, велике працелюбство, активна реформаторська позиція професора Г. В. Карась подарували нам і світові універсальну монографію «Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття». Створена на основі багатой першоджерельної бази, за результатами комплексного дослідження, ця наукова праця представляє нам процес становлення та розвитку музичної культури української діаспори у світовому часопросторі, особливості її розвитку у різних частинах світу. Здійснено справжню та ґрунтовну реконструкцію того процесу, який має свої особливості у різних країнах.

Певною мірою мені вдалося відслідковувати ці процеси під час закордонних відряджень та поїздок, однак це були лише мої власні спостереження. Сьогодні можу підтвердити як давно ця тема потребувала узагальнення, осмислення, наукового підґрунтя.

Напрямок діаспорознавства набуває перспективності у галузі наукових досліджень, хоч мені напрошується термін «необхідності». Я б навіть сказав негайної необхідності, адже у багатьох країнах вже не українці за паспортами представляють себе і Україну як справжню мистецьку перлину, залишаючись тим самим українцями за духом і уподобаннями. Величезні прогалини необхідно поступово і наполегливо підіймати, називати справжні імена митців Світових Імен. Це повинно стати пріоритетом не лише для української науки, але й для української держави: це та інформаційна і духовна війна, яку ми обов'язково виграємо. Виграємо не зброєю, а силою переконань, силою великого таланту українців.

Монографія Г. В. Карась зробила тут значний прорив, показала приклад великої любові авторки до України, її мистецтва, її людей...

Представлений у книзі соціум світового українства існує як незаперечна цілісність, а сама робота є безцінним даром Г. В. Карась усьому українському народові.

Цієї світлої осені Ганна Карась збирає до своєї скрині усі набуті життєві скарби. Є що класти, є що зберігати. Але така вже щедра її душа і велике серце: все найкраще віддає вона людям. І за це їй шана, подяка, низький уклін.

А я полюбив традицію несподіваних зустрічей... Очікую наступних...

Статья-зарисовка о знакомстве автора с юбиляром – Анной Карась. Лаконично подано личное восприятие ее творческой личности. Внимание сфокусировано на организаторских качествах и научных предпочтениях А. Карась.

Ключевые слова: культура, диаспороведение, монография, творческая личность, Анна Карась.

The following article is about the acquaintance with the person celebrating her jubilee - Hanna Karas. It presents the personal perception of her creative personality. Special attention is paid to her organizing skills and scientific interests.

Ke words: culture, diaspora, monograph, creative personality, Hanna Karas.